

Memòria d'activitats del CECS, 2022-2023

2022

El curs es va iniciar com sempre amb les Jornades Europees del Patrimoni, el 8 d'octubre de 2022. Aquesta edició, que era la 31a de les JEP, era l'onzena consecutiva on el CECS organitzava una activitat de descoberta del patrimoni del Segrià. L'any 2022 es van dur a terme a Torrebesses, on es va fer una visita guiada al patrimoni del terme. A les 9 del matí, una vintena de persones es van concentrar al CIPS (Centre d'Interpretació de la Pedra Seca) per iniciar la Ruta Pedra Seca de Torrebesses (de 4 quilòmetres). Després d'un refrigeri, es va fer una ruta pel nucli històric de Torrebesses. (Foto 1).

Foto 1: Visita al Patrimoni de pedra seca de Torrebesses

El dissabte 22 d'octubre va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Ilerdencs la Jornada del Projecte Descobrim el Segrià. El Projecte Descobrim el Segrià és una col·laboració entre el CECS, el Servei Educatiu del Segrià i l'Institut d'Estudis Ilerdencs, i té com a principal objectiu donar a conèixer i posar en valor les potencialitats de la nostra comarca des d'una perspectiva històrica, social, cultural, patrimonial i natural. Perseguim reconèixer i valoritzar el patrimoni de la nostra comarca per donar-lo a conèixer a grans i petits des d'una vessant educativa. (Foto 2)

Foto 2: Presentació de Descobrim el Segrià

El CECS va participar en les jornades de formació i difusió didàctica «La darrera ofensiva republicana a Catalunya (1938): Robert Capa a Aitona», que es van celebrar els dies 5 i 6 de novembre de 2022 a la sala d'actes de l'Ajuntament d'Aitona i a la Serrabrissa. Aquestes jornades van completar la inauguració feta l'any 2021 de la Ruta Robert Capa, que ressegueix els passos pel fotoperiodista Robert Capa, que durant el període comprès entre el 7 i el 22 de novembre del 1938 va documentar fotogràficament la darrera ofensiva de l'exèrcit republicà durant la Guerra Civil espanyola, i més concretament la batalla del dia 7 de novembre a Aitona. (Foto 3)

Foto 3: Presentació de la Jornada «La darrera ofensiva republicana a Catalunya (1938): Robert Capa a Aitona»

Les desenes jornades «El Segrià a Estudi» es van celebrar el 19 de novembre a Alguaire, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, amb una gran aflluència de públic i on, a través del treball d'una vintena d'estudiosos, es donaren a conèixer aspectes de la història, la llengua, la música, l'art, el patrimoni o biografies que ens ajuden a completar el trencaclosques del passat i el present segrianenc.

La inauguració de les jornades va anar a càrrec de l'Antoni Bosch, vicepresident del Consell Comarcal del Segrià, Antoni Perea, alcalde d'Alguaire, i Quintí Casals, president del CECS.

Les jornades són acollides cada any per un poble diferent; l'any 2022 ha estat Alguaire, i són coorganitzades entre l'ajuntament respectiu i el CECS. Repartides en tres sessions, dos matinals i una a la tarda, i amb una exposició que no excedeix els 10 minuts, es succeeixen temes diversos que tenen un únic punt en comú: el Segrià. En acabar les sessions matinals, abans de dinar, es va fer una visita a les restes del monestir santjoanista femení d'Alguaire. Totes les propostes presentades aquest dissabte les podrem llegir en el número 10 de *Shikar*. (Foto 4)

Foto 4: Aspecte general de les 10es Jornades d'estudi del Segrià (Alguaire)

La tarda del 14 de desembre de 2022, a la sala d'actes de l'Arxiu Històric de Lleida, amb bona presència de públic, es va presentar el número 9 de la revista *Shikar*. L'acte ha comptat amb la intervenció de Carlos Rizos, director de la revista, Quintí Casals, president del centre d'estudis, i de Glòria Vilella, directora de

l'arxiu. La intervenció, molt aplaudida, del Cor Absis d'Ivars, amb dos villancets acompanyats per un baixó, va posar punt final a la presentació. (Foto 5)

Foto 5: Presentació del número 9 de *Shikar* (Arxiu Històric de Lleida)

Per acabar l'any, el 25 de desembre es va fer una trobada davant de Casa Vallmanya per commemorar el 89è aniversari de la mort del president Francesc Macià, i continuar reivindicant una solució per a la salvació d'aquest important element patrimonial de la nostra comarca i de Catalunya.

2023

El dissabte 14 de gener de 2023 va tenir lloc la segona edició a Catalunya (la novena des de l'inici a les Illes) de l'Encesa de torres, talaies i talaiots de la Mediterrània: Un cant pels drets humans. La finalitat era doble: posar atenció respecte a un patrimoni generalment no en gaire bon estat i seguir denunciant el patiment d'aquells que busquen un millor futur passant precàriament el mar. Per primer cop les terres occidentals dels Països Catalans s'han incorporat a l'encesa, coordinada per l'Institut Ramon Muntaner. A Lleida, coordinada per Joan-Ramon González, president de l'Associació Amics de la Seu Vella, Òscar Ardiaca, president de l'Associació Cultural Castell de Gardeny, i Quintí Casals, president del Centre d'Estudis Comarcals del Segrià, es va posar llum a tres de les nostres fortificacions, que van sumar-se, simultàniament, a les 13 i a les 18:30 h., a la resta de les més d'un centenar de torres que es van encendre a Catalunya, València i les Illes. Concretament es van encendre la torre de Moradilla, el Castell de Gardeny i el Castell del Rei, al turó de la Seu Vella.

Membres de la nostra entitat van donar suport al matí i al vespre a la visita a la Torre de Moradilla, prèvia a l'encesa, feta amb l'experta participació dels Diables de Lleida, després de la lectura del manifest redactat per Amnistia Internacional, que a Moradilla va fer Pilar Pelegrí al matí i Maria Jesús Llaveró a la tarda. (Fotos 6-7)

El CECS va participar en la taula rodona «L'associacionisme i les revistes» (Llardecans, 4 de març de 2023). Aquesta edició de l'Espai Despuig, organitzada per l'Institut Ramon Muntaner, va comptar amb una taula rodona, moderada per Carlos Rizos, director de *Shikar*, on van participar: Òscar Jané, revistes Ripacurtia (del Centre d'Estudis Ribagorçans) i Mirmanda (Associació Mirmanda); Enric Subià, revista Fonts (Centre d'Estudis Jaume Clavell d'Argentona); Agnès Toda, Revista digital del Centre de Lectura (publicació digital del Centre de Lectura de Reus); Xavier Eritja i Ciuró, revista Ressò de Ponent (de l'Ateneu Popular de Ponent); Manel Pastor, revistes de les entitats vinculades a la Federació d'Instituts d'Estudis Comarcals del País Valencià (com a secretari

de la Federació, tot i que finalment no hi va poder assistir); i Enric Ribes i Marí, revista Eivissa (Institut d'Estudis Eivissencs). Després de la jornada es va fer una visita al patrimoni de Llardecans, on va destacar especialment la visita a l'antiga Farmàcia, que aleshores estava en vies de museïtzació.

Foto 6: Encesa nocturna de Moradilla

Foto 7: Lectura del manifest al matí de Moradilla

Durant el 2023 s'han realitzat tres sortides pedagògiques del programa Descobrim el Segrià. La primera fou la Ruta Arqueològica al Baix Segre (18 de març de 2023); el programa contemplava la visita al jaciment de Genó d'Aitona, el jaciment de les Roques de Sant Formatge de Seròs i el Jaciment de Bòvalar de Seròs. La segona sortida fou Paisatge Estepari (15 d'abril de 2023): visita a la Timoneda d'Alfès i ruta a peu d'Alfès fins a Aspa (ruta de les peixeres). Finalment, la tercera sortida fou Espais de Memòria, a Vilanova de la Barca (6 de maig de 2023); es va visitar la Plaça de la Pau, on hi ha un Tanc de la Guerra Civil, la part del poble reconstruïda per «Regiones Devastadas», la Sala cultural Macià Polo Verdú i els Espais de memòria: trinxeres del Tossal Roig, trinxeres de les Coves i niu de metralladores Pijuan, a més del Tossal de la Nora, amb trinxeres de la guerra civil i tombes medievals excavades a la roca. (Foto 8)

Foto 8: Ruta d'Alfès a Descobrim el Segrià

Durant els mesos d'abril a juny s'ha desenvolupat el Club de Lectura de Documents, amb el suport del CECS i la participació de l'Ateneu Popular de Ponent, l'Arxiu Històric de Lleida, l'Arxiu Diocesà de Lleida, l'Arxiu Municipal de Lleida, l'Arxiu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, l'Arxiu Capitular de Lleida, l'Arxiu de la Diputació de Lleida i l'Arxiu de la Universitat de Lleida. (Foto 9)

Finalment, el cap de setmana del 7 al 9 de juliol de 2023 es va desenvolupar el Curs d'Estiu de la Universitat de Lleida a Alcoletge «El Front del Segre: Història, Patrimoni, Recerca i Didàctica», organitzat

per l'Ajuntament d'Alcoletge i el CECS. Amb una participació rècord de 35 alumnes, la més alta de tots els cursos d'estiu de la UdL, els principals especialistes del tema van repassar la història del front del Segre i la Guerra Civil (1936-1939), així com els elements patrimonials del conflicte bèl·lic, els plans estratègics de recuperació i recerca del patrimoni històric del front del Segre, els usos turístics del patrimoni històric, l'estudi de les eines actuals en la didàctica i la difusió del patrimoni cultural, i la preservació del patrimoni històric. (Foto 10)

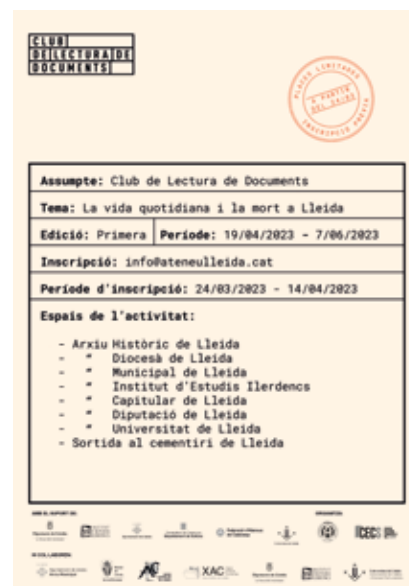

Foto 9: Cartell del curs de Lectura de Documents

Foto 10: Curs d'estiu UdL sobre el Front del Segre a Alcoletge (juliol 2023)